

رێبهری جێبهجێکردنی پێواژوی بۆلۆنیا له زانکۆکانی ههریمی کوردستان

له بهر رۆشنایی مادهی دووهم بڕگهی (دوو) له یاسای ژماره (10) ی سالی 2008 (یاسای وهزارهتی خویندنی بالا و تووژینهوهی زانستی) ، ههروهها له پیناو بهرژوهندی گشتی و له بهر رۆشنایی راسپارده کانی یه کهمین کۆنفرانسی- (بۆلۆنیا پرۆسیس) له ههریمی کوردستان و گفتوگۆکانی لیژنه ی زانستی کۆنفرانس به به شداری نوینهرانی سهرحهه زانکۆکانی کوردستان ئەم رێبهره دارپێژرا .

بهشی یه کهم پیناسه کان

مادهی یه کهم: ئەو زاراوانه ی رێکاره دا به کارهاتوون ماناکانیان بهم شیوازه ی لای خواره وهبه:

1. وهزارهتی خویندنی بالا و تووژینهوهی زانستی : ئاماژه به وهزارهتی خویندنی بالا و تووژینهوهی زانستی حکومهتی ههریمی کوردستان - عێراق.
2. قوتابی/خویندکار (Student): ئاماژه بهو قوتابی/خویندکاره ی که خۆی له پرۆگرامیکه ی خویندن له زانکۆ دا تومار کردبێت.
3. یه که ی خویندن (کریدیت) ((European Credit Transfer System (ECTS): ئاماژه به ئامرازیک بۆ کۆکردنهوه و گواسته وهی یه که کانی خویندن له سه ر بنه مای کاته کانی خویندنی وانه و کۆشش و ئاکامه کانی پرۆسه ی خویندن دیاری ده کریت.
4. ئاکامه کانی فیربوون (Learning Outcomes): بریتیه له کۆی ئەو زانیاری و تیه گیه شتن و کارامه ییانه ی که قوتابی/خویندکار له پاش ته واو کردنی پرۆسه یه کی خویندن به سه رکه و تووپی به ده ستیان ده هیئت.
5. هه لسه نگاندن (Assessment): بریتیه له کۆمه لیک شیواز و میتۆدی جو راو جو ر وه ک تاقیکردنه وه ی نو سراز ، زاره کی ، پرۆژه ، توانا و کارامه یی، پرژن ته یشن (سیمی نار) هتد، که به کار دین به مه به ستی هه لسه نگاندن ی ئاسی به ره و پێشچوونی قوتابیان/خویندکاران و دنیایی ده دن ده رباره ی به ده سه تھینیانی ئاکامه کانی فیربوونی باب ته یکی دیاریکارو.
6. هه ول (Attempt): ئاماژه به ئەو تاقیکردنه وانه ی کۆتایی وهرز که قوتابی/خویندکار دوو باره ی ده کاته وه.
7. مۆدیول (Module): ئاماژه به هه ر وانه یه ک ده کات، که کۆدیک و ژماره ییکی کریدی بۆی ته رخانکراوه له ناو پرۆگرامیکه ی ئە کا دیمیدا.
8. پاشگه زیوونه وه له مۆدیول (Module Withdrawal): ئاماژه به پاشگه زیوونه وه ی قوتابی/خویندکار له هه ر مۆدیولیک ده کات.

9. ئالۆگۆرکردنی مۆدیوول (Module Replacement): ئاماژهیه بهو مۆدیوولانهی، که بۆ قوتابی/خوێندکار له کاتی تۆمارکردنی کۆرس ئالۆگۆری پێدهکریت.
10. دورخستنهوه له مۆدیوول (Module Drop): ئاماژهیه به دورخستنهوهی قوتابی/خوێندکار له تاقیکردنهوهی کۆتایی مۆدیوولیک.
11. دووباره وهگرتهوهی مۆدیوول (Module Retake): ئاماژهیه بهو مۆدیوولانهی، که قوتابی/خوێندکار پێویسته دووبارهی بکاتهوه.
12. دووباره کردنهوهی تاقیکردنهوه (Exam Retake): ئاماژهیه به دووباره ئهجامدانی تاقیکردنهوهی ههر مۆدیوولیک.
13. مۆدیوولی پێشمهرج (Prerequisites): ئاماژهیه به مۆدیووله بهیهک بهستراوهکان له پرۆگرامی خوێندن.
14. پێداویستیهکانی مۆدیوول (Module Requirements): ئاماژهیه بهو پێداویستیهکانی، که قوتابی/خوێندکار پێویسته جێبهجێ بکات بۆ رێگهپێدانی به بهشداربوونی له تاقیکردنهوهی کۆتایی ئهو مۆدیووله.
15. کرێدیتی بهدهستهێنراو (Credits Earned): ئاماژه به سهرحهم ئهو کرێدیتانه دهکات، که له لایهن قوتابی/خوێندکارهوه کۆکراونهتهوه.
16. لیژنه تاقیکردنهوه (Examination Committee): ئاماژهیه بهو لیژنهیهی، که له لایهن فاکهلتی/کۆلیژهوه دهستنیشانکراوه بۆ راپهزاندنی کارهکانی پهیوهسته به تاقیکردنهوهکان.
17. تاقیکردنهوهکانی کۆتایی (Final Examinations): ئاماژهیه بهو تاقیکردنهوهکانهیه که بۆ ههلسهنگاندنی قوتابی/خوێندکار له کۆتایی وهرز ئهجامدهدرین.
18. ماوهی بهردهوامبوونی ئاسایی (Regular Duration): ئاماژهیه به ژمارهیهی ئهو وهرزانهی، که له رێبهری خوێندن دیاریکراون و پێویسته قوتابی/خوێندکار له خوێندنهکهیدا تهواوی بکات.
19. وهرزی ئاسایی (Regular Semester): ئاماژهیه به وهرزهکانی پایزه و بههاره (بێجگه له وهرزی هاوینه).
20. وهرزی سێ مانگ (Trimester): ئاماژهیه بهو وهرزهیه که ماوهکهی دارپژراوه بۆ 20 کرێدیت، واتا سأل به سهه سێ وهرزی سێ مانگه له جیاتی وهرزهکانی پایزه و بههاره دابهش دهکریت.
21. وهرزی هاوینه (Short Semester): ئاماژهیه بهو وهرزهیه، که له پشوی هاوین بهرپوه دهچیت.
22. کۆششی-قوتابی/خوێندکار (Student Workload): ئاماژهیه به سهرحهم کاتژمێرهکانی فێربوون، که پهیوهسته به چالاکییهکانی فێرکردن و فێربوون.
23. دورخستنهوه (Termination): ئاماژهیه بهو رێکارهیه، که بهرامبهر قوتابی/خوێندکاره دهگیرتهبهر به دورخستنهوهی له پرۆسهی خوێندن.
24. پرۆگرام (Program): ئاماژهیه به کۆمهڵیک پێکهاتهیهی خوێندن که له سهه بنهمایهی دهههههجامهکانی فێربوون دادهنرین.

25. رېپەرۆى فېربوون (Learning Pathway): ئاماژەىه به رېپەرۆى خویندن، كه لهلاىهن قوتابى/خویندكار دادەرئىترىت بۆگەىشتن به دەرئەنجامهكانى پرۆسهى فېربوون.

بهشى دووهم چوارچىوهى بروانامهكان به پى پېواژۆى بۆلۆنىيا

مادهى دووهم : چوارچىوهى بنچينه پى پرۆسهى خویندىننى بالآ له سه ر بنه ماى پېواژۆى بۆلۆنىيا (Higher Education Framework)

يه كه م : چوارچىوهى بنچينه پى برىتیه له ئاستى بروانامهكانى خویندىننى بالآ له زانكۆكانى هەرىمى كوردستانى عىراق ، كه له سه ر بنه ماى (ECTS) كرىدیه و تىیدا پىناسهى لىهاتووى (Qualifications) له روى دەرەنجامهكانى فېربوونوه (Learning Outcomes) دىاریده كرىت. به گشتى چوارچىوهى بنچينه پى خویندىننى بالآ له زانكۆكانى هەرىمى كوردستان جگه له زانكۆكانى پۆلینه كنىك له سه ر بنه ماى چوارچىوهى گشتگىرى خویندىننى بالآى وولاتانى ئه وروپى (Overarching Framework of Qualifications of the European Higher Education Area) دىارى ده كرىت بۆ هەر ئاستىكى خویندن كه له خستهى (1) خراوه ته روو، و به م شىوهى خراوه ده بىت:

أ. ئاستى كورت مه ودا (Short Cycle):

به شىوهیه كى ئاساپى خویندىننى دبلۆمى (Diploma Degree) ECTS 120 كرىدیه. دەرچوو له م ئاسته بروانامهى دبلۆمى له بوارى پسپۆرىیه كهى پى ده به خشرىت.

ب. ئاستى يه كه م (First Cycle):

به شىوهیه كى ئاساپى خویندىننى به كالىورىۆس (Bachelor's Degree) كه پىك دىت له (240) يه كهى (ECTS) جگه له و به شانیه كه له لاىهن وه زاره قى خویندىننى بالآ دىارى ده كرىن و پىوستان به كرىدیه زىاتره بۆ خویندىننى به كالىورىۆس. دەرچوو له م ئاسته بروانامهى به كالىورىۆس له بوارى پسپۆرىیه كهى پى ده به خشرىت.

ج. ئاستى دووهم (Second Cycle): خویندىننى دبلۆمى بالآ (Higher Diploma Degree) به شىوهیه كى ئاساپى پىك دىت له (60) يه كهى (ECTS). دەرچوو له م ئاسته بروانامهى دبلۆمى بالآ له بوارى پسپۆرىیه كهى پى ده به خشرىت.

د. ئاستى دووهم (Second Cycle): خویندىننى ماسته ر (Master's Degree) به شىوهیه كى ئاساپى پىك دىت له (120) يه كهى (ECTS) . دەرچوو له م ئاسته بروانامهى ماسته ر له بوارى پسپۆرىیه كهى پى ده به خشرىت.

ه. ئاستی سێیەم (Third Cycle): خۆیندنی دکتۆرا (Doctor of Philosophy Degree) هیچ مه‌ودایه‌کی ECTS کرێدیتی بۆ دیاری نه‌کراوه. ده‌رچوو له‌م ئاسته‌ برۆانامه‌ی دکتۆرای له‌ بۆاری پسپۆرییه‌که‌ی پێی ده‌به‌خشریت.

خشته‌ی 1: چوارچۆیه‌ی بنچینه‌یی خۆیندنی بۆلۆ له‌ زانکۆکانی هەریمی کوردستان جگه‌ له‌ زانکۆکانی پۆلیته‌کنیک

EQF Level	Cycle	HEQF- KRG	CREDIT
1	Pre-Higher Education		
2			
3			
4			
5	Short Cycle	Diploma Degree	120 ECTS
6	First Cycle	Bachelor's degree	240 ECTS
7	Second Cycle	Higher Diploma Degree	60 ECTS
		Master's Degree	120 ECTS
8	Third Cycle	Doctor of Philosophy Degree	Not Specified

دووه‌م : چوارچۆیه‌ی بنچینه‌یی خۆیندنی بۆلۆ له‌ زانکۆکانی پۆلیته‌کنیک هەریمی کوردستان له‌ سه‌ر بنه‌مای چوارچۆیه‌ی (Technical Vocational Qualification Framework-Iraq) دیاری ده‌کریت بۆ هەر ئاستیکی خۆیندن که له‌ خشته‌ی (2) خراوه‌ته‌روو، و به‌م شیوه‌ی خواره‌وه‌ ده‌بێت:

ئاستی کورت مه‌ودا (Short Cycle):

أ. به‌ شیوه‌یه‌کی ئاسایی خۆیندنی دبلۆم (Technical Diploma Degree) پێک دێت له‌ (60) یه‌که‌ی (ECTS). ده‌رچوو له‌م ئاسته‌ برۆانامه‌ی دبلۆم له‌ بۆاری پسپۆرییه‌که‌ی پێی ده‌به‌خشریت.
ب. به‌ شیوه‌یه‌کی ئاسایی خۆیندنی دبلۆمی ته‌کنیکی پێشکه‌وتوو (Technical Advanced Diploma) پێک دێت له‌ (120) یه‌که‌ی (ECTS). ده‌رچوو له‌م ئاسته‌ برۆانامه‌ی دبلۆمی ته‌کنیکی پێشکه‌وتوو له‌ بۆاری پسپۆرییه‌که‌ی پێی ده‌به‌خشریت.

ج. ئاستی یه‌که‌م (First Cycle):

به‌ شیوه‌یه‌کی ئاسایی خۆیندنی به‌ کالۆریۆسی ته‌کنیکی (Technical Bachelor's Degree) 240 ECTS کرێدیته‌ جگه‌ له‌و به‌شانه‌ی که له‌لایه‌ن وه‌زاره‌تی خۆیندنی بۆلۆ دیاری ده‌کرین و پێویستیان

به کریدی زياتره بۆ خۆیندنی به کالۆریۆسی ته کنیکی. ده‌رچوو له‌م ئاسته‌ برۆانامه‌ی به‌ کالۆریۆسی ته‌ کنیکی له‌ بواری پ‌سپۆریه‌ که‌ی پ‌ی ده‌به‌خ‌ش‌ریت.

د. ئاستی دووهم (Second Cycle): خۆیندنی دبلۆمی بالای ته‌ کنیکی (Technical High Diploma Degree) به‌ ش‌یوه‌یه‌کی ئاسایی پ‌یک د‌یت له‌ (60) یه‌ که‌ی (ECTS). ده‌رچوو له‌م ئاسته‌ برۆانامه‌ی دبلۆمی بالای ته‌ کنیکی له‌ بواری پ‌سپۆریه‌ که‌ی پ‌ی ده‌به‌خ‌ش‌ریت.

ه. ئاستی دووهم (Second Cycle): خۆیندنی ماسته‌ری ته‌ کنیکی (Technical Master's Degree) به‌ ش‌یوه‌یه‌کی ئاسایی پ‌یک د‌یت له‌ (120) یه‌ که‌ی (ECTS). ده‌رچوو له‌م ئاسته‌ برۆانامه‌ی ماسته‌ری ته‌ کنیکی له‌ بواری پ‌سپۆریه‌ که‌ی پ‌ی ده‌به‌خ‌ش‌ریت.

و. ئاستی س‌یه‌م (Third Cycle): خۆیندنی د‌کتۆرای ته‌ کنیکی (Technical Doctorate Degree) ه‌یچ مه‌ودایه‌کی ECTS کریدی بۆ دیاری نه‌ کراوه‌. ده‌رچوو له‌م ئاسته‌ برۆانامه‌ی د‌کتۆرای ته‌ کنیکی له‌ بواری پ‌سپۆریه‌ که‌ی پ‌ی ده‌به‌خ‌ش‌ریت.

خ‌ش‌ته‌ی 2: چوارچ‌یوه‌ی بنچینه‌ی خۆیندنی بالای له‌ زانکۆکانی پ‌ولیته‌ کنیکی هەریمی کوردستان

TVQF-Iraq Level	Cycle	HEQF- KRG	CREDIT
1	Pre-Higher Education		
2			
3			
4			
5	Short Cycle	Technical Diploma Degree	60 ECTS
6	Short Cycle	Technical Advanced Diploma Degree	120 ECTS
7	First Cycle	Technical Bachelor's Degree	240 ECTS
8	Second Cycle	Technical Higher Diploma Degree	60 ECTS
9	Second Cycle	Technical Master's Degree	120 ECTS
10	Third Cycle	Technical Doctorate Degree	Not Specified

بەشى سېھەم خویندنی ئەكادیمی (Academic Study)

مادەى سېھەم : زانكۆ پەپرەوى سیستەمى وەرز (سېمستەر) دەكات له سەر بنەمای کریدیت و خویندنی ھەر سالیکی ئەكادیمی زانكۆ دابەش دەبیت بە سەر دوو وەرزی ئاسایى، كە بریتین له وەرزی پایزە (Fall Semester) و وەرزی بەھارە (Spring Semester). ماوەى ھەر وەرزیك (20) ھەفتە دەبیت بۆ ئەنجامدانى سەرجمە چالاکییەکانى خویندن و تۆمار کردن و تاقیکرنەووەکان، بە مەرجیک ماوەى خویندن له (14) ھەفتە كەمتر نەبیت.

مادەى چوارھەم : دەكریت خویندنی ھەر سالیکی ئەكادیمی زانكۆ دابەش بكریت له سەر سى وەرزی سى مانگە (Trimester). ماوەى ھەر وەرزیك (13) ھەفتە دەبیت بۆ ئەنجامدانى سەرجمە چالاکییەکانى خویندن و تۆمار کردن و تاقیکرنەووەکان، بە مەرجیک ماوەى خویندن له (10) ھەفتە كەمتر نەبیت.

مادەى پینجەم : شانەشانی دوو (2) وەرزه ئاساییه كە، دەكریت زانكۆ وەرزیكى ھاوینە (كورت) بەپى پىوست بکاتەو، كە له ماوەى پشووى ھاوین ئەنجام دەریت. زۆرتین ژمارەى کریدیت كە دەكریت لەلایەن قوتابى/خویندكارەو تۆمار بكریت لەو وەرزه بریتیه له (12) کریدیت.

مادەى پینجەم: خویندنی ئەكادیمی له سەرەتای مانگی (9) دەستپیدەكات تا كۆتایى مانگی (6). قوتابى/خویندكار دەبیت پەپرەوى رۆژمىرى ئەكادیمی تايبەت بە ھەر وەرزیكى خویندن بکات، كە لەلایەن ئەنجومەنى زانكۆ دادەنریت و وەزارەتى خویندنی بالا پەسەندى دەكات.

بەشى چوارھەم سیستىمى کریدت (Credit System)

مادەى شەش: ھەر وانەیه ك کریدیتی تايبەت بە خۆى ھەيه، كە لەلایەن بەشەكانەو دادەنریت. ئەژمارکردنى کریدیت لەسەر بنچینەى چەند پىوهرىك دەبیت لەسەر بنەمای پەپرەوکردنى پىواژۆى بۆلۆنیا.

مادەى ھەوت: كۆشش (Workload):

كۆشش (ئەرك) بریتیه لەو كاتەى، كە قوتابى/خویندكار پىوستىبەت بۆ فېرپوونى مۆدیوولېك و تەواوکردنى چالاکییەکانى ئەو مۆدیوولە. كۆشش (ئەرك) ھەموو چالاکییەکانى ئامادەبوونى قوتابى/خویندكار لە ناوہو و دەرہو ھۆلەکانى خویندن (خویندنهو، خوئامادەکردن، نووسىنى راپۆرت، ئەركى مالهو، پرسىار، تاقیکردنهو و پيشكەشکردنى سىمینار، ... ھتد) دەگریتەو.

مادهی ههشت: (کریدت) یه کهی (ECTS)

کۆشش و ماندووبوونی قوتابی/خویندکار پێوانه ده کریت به (ECTS) کریدت. له زانکۆکانی هەریمی کوردستان هەر یه ک (ECTS) کریدت ئەژمارده کریت به 27 کاتژمێری فێربوون جگه لهو پرۆگرامانهی که به شیوهی هاوبهش له گهڵ زانکۆکانی دهرهوهی ولات جێبهجی ده کرین.

مادهی نۆ: گواستنهوهی کریدت:

1. ئەو قوتابی/خویندکارهی مۆدیوول وهرده گریت له پرۆگرامی گواستراوه که له هەر زانکۆیه کی تر قبولده کریت، پێویسته داواکاری پیشکەش به ئەنجوومه نی فاکه لتی/کۆلیژ بکات بۆ گواستنهوهی کریدت.
2. زانکۆکان به رپرسن له دروستکردنی ریکه و تننامه ی فێربوون (Learning Agreement) تایبته به گواستنهوهی کریدتی قوتابی/خویندکار.
3. کریدتی گواستراوهی په سه ندرکراو پێوانه ده کریت به پێی سیسته می گۆرینی نمره (Grade Conversion System) به به راوردکردنی خسته ی دابه شکردنی نمره ی (Grade Distribution Table) هەر دوو زانکۆکه.

به شی پینجه م

پرۆگرامی خویندن (Academic Program)

مادهی ده : پرۆگرامی خویندنی ئاکادیمی هه موو ئەو مۆدیوولانه له خۆده گریت، که تایبته ن به وهرزه کانی خویندن و له سه ر بنه مای دهرئه نجامه کانی خویندن (Learning Outcomes) بۆ هەر ئاستیکی (Cycle) پرۆگرام داده رپژرین. په یه وه ی خویندنی سه رجه م پرۆگرامه کان له دوو به ش پیک دین:

1. مۆدیوله سه ره کییه کان (Core Modules)

2. مۆدیوله هه لبژارده کان (Elective Modules)

مادهی یازده: پرۆگرامه کانی خویندنی له لایه ن به شه کانه وه داده رپژرین به جوړیک له گه ل توانای به ش و پیداو یستی بازاری کار هاوته ریب بن.

مادهی دوازه : هەر به شیک پێویسته که ته لۆگی پرۆگرامه کانی به شیوه یه ک ناماده بکات که بۆ هه موو مامۆستایان و قوتابیان/خویندکاران به رده ست بیت.

مادهی سیازده : ورده کاری دابه شکردنی ژماره ی کریدته کان بۆ هەر پیکهاته یه کی پرۆگرام له لایه ن به شه وه داده نریت له سه ر بنه مای کاتژمێره کانی کۆشش و ئەرکی قوتابی/خویندکار (Student Workload).

بەشی شەشەم

تۆمارکردن بۆ پرۆگرامی خوێندن (Registration for a degree program)

مادەى چوارده: قوتابى/خوێندكارى نوێ پێویستە خۆى تۆماربكات بۆ پرۆگرامى ئەكادیمی پێشكەشكراو لەلایەن زانكۆوه له ماوهى دیاریكراوا.

مادەى پازده: ئەو قوتابى/خوێندكاره، بهبێ هەر هۆكارێكى رێگا پێدراو پابه‌ند نه‌بیت به كاتى خۆتۆمارکردن ، رێگه‌ى پێنادریت ده‌ست به خوێندنى ئەو وهرزه بكات و ده‌توانیت له سه‌ره‌تای وهرزى داها‌توو خۆى تۆماربكات. ئەو وهرزانه‌ى كه ده‌كه‌ونه پێش تۆمارکردنى قوتابى/خوێندكار بۆ پرۆگرام له‌سه‌ر مێچ (سقف)ى خوێندنى قوتابى/خوێندكار ئەژمار ده‌كرێن.

مادەى شانزده: تۆمارکردن بۆ پرۆگرام لەلایەن تۆمارگه‌ى زانكۆ یان فاكه‌ئى/كۆلیژ بۆ قوتابى/خوێندكارى نوێ ئەنجام ده‌دریت.

بەشی حه‌وتەم

تۆمارکردن بۆ مۆدیول (Registration for a Module)

مادەى حه‌فده: قوتابى/خوێندكار پێویستە خۆى تۆمار بكات بۆ مۆدیوله پێشكەشكراوه‌كان له هەر وهرزى خوێندن.

مادەى هه‌ژده: تۆمارکردن بۆ مۆدیول پێویستە پێش ده‌ستپێکردنى وهرزى خوێندن ئەنجامبدریت.

مادەى نۆزده: زۆرتىن ژماره‌ى كرێدیت كه ده‌كریت له‌لایەن قوتابى/خوێندكاره‌وه تۆماربكریت بۆ هەر وهرزى پايژه یان به‌هاره بریتیه له (30) كرێدیت. قوتابى/خوێندكار رێگه‌ى پێده‌دریت له هەر وهرزى (6) كرێدیت زیاتر تۆمار بكات دواى په‌سه‌ندکردنى له‌لایەن به‌شى زانستى.

مادەى بیست: زۆرتىن ژماره‌ى كرێدیت كه ده‌كریت له‌لایەن قوتابى/خوێندكاره‌وه تۆماربكریت بۆ هەر وهرزى سێ مانگه (Trimester) بریتیه له (20) كرێدیت. قوتابى/خوێندكار رێگه‌ى پێده‌دریت له هەر وهرزى (4) كرێدیت زیاتر تۆمار بكات دواى په‌سه‌ندکردنى له‌لایەن به‌شى زانستى.

مادەى بیست و یه‌ك: قوتابى/خوێندكار ده‌توانیت خۆى له مۆدیوله به‌یه‌ك به‌ستراوه‌كان له پرۆگرامى خوێندن تۆمار بكات به‌مه‌رجى ئەوه‌ى سه‌رجه‌م چالاکیه‌كانى تايه‌ت به مۆدیولى پێشمه‌رج (Prerequisites) له وهرزه‌كانى پێشووتر ته‌واو كرده‌بیت و تاقیکردنه‌وه‌ى كۆتایى تێیدا ئەنجام دابیت. (مه‌رج نییه له تاقیکردنه‌وه‌ى كۆتایى ده‌رچوو بیت)

مادەى بیست و دو: قوتابى/خوێندكار ده‌توانیت له ماوه‌یه‌كى دیاریكراو كه له‌لایەن به‌شه‌وه داده‌نریت ئالوگۆر یان پاشگه‌زبوونه‌وه‌ى له تۆمارکردنى مۆدیوله‌كان بكات.

مادەى بیست و سێ: قوتابى/خوێندكار پێویستە ئالوگۆر به‌و مۆدیولانه بكات كه له‌لایەن به‌شه‌وه به هەر هۆكارێك له‌دواى تۆمارکردن هه‌له‌سه‌ر دراون.

مادهي بيست و چوار : ئه و قوتابي/خويندكاره ي، كه له ماوهي دياريكراودا مۆديول تۆمارنه كات ، ئه وا ئه و
وه رزه له سه ر ميچ (سقف) ي خويندني قوتابي/خويندكار ئه ژمار ده كر يت.

مادهي بيست و پينج: ئه و قوتابي/خويندكاره ي، كه له چوار وه رز هيچ مۆديول تۆمارنه كات سرينه وه ي ناو
(ته رقين قيد) ي بۆ ئه نجام ده در يت و له خويندني زانكو دورد خريته وه (جگه له حاله ته كاني دواخستني فه رمي).
مادهي بيست و شه ش : قوتابي/خويندكار به رپرسياره له هه ر هه له يه ك بكر يت له كاتي تۆماركردني
مۆديوله كان.

مادهي بيست و چه وت: تيچوي پرؤگرامي خويندني پاراليل:

1. دياريكردني بر ي تيچوي پرؤگرامي خويندني له سه ر بنه ماي ژماره ي كر يديتي پرؤگرامي خويندني
ده ييت.
2. قوتابي/خويندكار پېويسته له سه ري بر ي تيچوي ژماره ي كر يديتي تۆماركراو له كاتي تۆماركردني
مۆديول له هه ر وه رزيك بدات.
3. قوتابي/خويندكار به هه ر هوكاريك بچيته بار ي پاراليل هه مان هوكمه كاني (1،2) ي ئه م مادهيه
ده بگريته وه
4. بر ي پاره ي دياريكراو بۆ هه ر كر يديتيك له لايه ن فاكه لتي/كۆليژ وه رده گير يت بۆ قوتابي/خويندكار ي
پاراليل.
5. ئه گه ر قوتابي/خويندكار ئالوگور يان پاشگه زبوونه وه ي له مۆديوولي تۆماركراو ئه نجام دا له ماوه ي
راستكردنه وه ي تۆماركردني مۆديول، ئه وا بر ي پاره ي ئه و مۆديوله ي بۆ ده گه ر ينيته وه به يتي ژماره ي
كر يديت.
6. ئه و قوتابي/خويندكاره ي پاشگه ز ده يته وه له دواي كاتي دياريكراو له هه ر مۆديوليك ئه وا بر ي پاره ي
ئه و مۆديوله ي بۆ ناگه ريديته وه.
7. قوتابي/خويندكار له كاتي گواستنه وه ي كر يديت، تيچوي كر يديته كاني له و زانكويه ده دات كه
كر يديته كاني تي دا تۆمار ده كات.

به شي هه شته م

تۆماركردن بۆ تاقيكردنه وه ي كۆتايي (Registration for Final Exam)

مادهي بيست و هه شت: قوتابي/خويندكار پېويسته خوي تۆمار بكات بۆ به شداريكردن له تاقيكردنه وه كاني
كۆتايي وه رز له مۆديووله تۆماركراوه كان.

مادهي بيست و نو: قوتابي/خويندكار سه ريشكه بۆ خوتۆماركردن بۆ تاقيكردنه وه ي كۆتايي ئه و مۆديوولانه ي
كه له وه رزه كاني پيشوتر لايان ده رنه چوه.

مادهی سی: قوتابی/خویندکار بهرپرسیاره له ههر ههلهیهك بکریت له کاتی تۆمارکردنی تاقیکردنهوهکانی کۆتایی وهرز.

مادهی سی ویهک: زانکۆکان سههرپشکن له ئهجامدانی و رێکخستنی پرۆسهی تۆمارکردنی قوتابی/خویندکار بۆ تاقیکردنهوهکانی کۆتایی وهرز.

بهشی نۆیهم ههسهنگاندن (Assessment)

مادهی سی و دوو: بهشداریکردن (Attendance):

قوتابی/خویندکار پێویسته بهشداری له ههموو چالاکییهکانی شیوازی فێربوونی راستهوخۆ (وانه، پراکتیکی، بواری کار و... هتد.) بۆ ههر مۆدیوولیک بکات. قوتابی/خویندکار بێبهش دهکریت له بهشداریکردنی له تاقیکردنهوهی کۆتایی ئهوه مۆدیوولانهی که رێژهی ئامادهنبوونی زیاتر بێت له 10% ی چالاکی فێربوونی راستهوخۆ و ئهمهش وهک ههول ئهژمار ناکریت.

مادهی سی و سێ: ههسهنگاندن (Assessment):

1. ههسهنگاندنی مۆدیول له سههربهئامای ئهژمارکردنی کۆششهکانی مۆدیول (Module Workload) و تاقیکردنهوهی کۆتایی و شیوازه جیاجیاکانی دیکه ههسهنگاندن دهبێت له ماوهی وهرزی خویندندا، بهو شیوهیهی که لهلایهناکه ئی / کۆلیژهوه دیاریکراوه.
2. ههسهنگاندن بۆ مهشق و راهینان و پرۆژهی کۆتایی سالی بهو شیوازه دهبێت که لهلایهناکه ئی / کۆلیژهوه دیاریدهکریت.
3. نمره دهچوون له ههر مۆدیوولیک بریتیه له 50 له 100 بهو مهرجهی قوتابی/خویندکار بهشداری له تاقیکردنهوهی کۆتایی وهرز بکات به ههموو بهشهکانی تیوری و پراکتیکیهوه.
4. قوتابی/خویندکار رینگهپیدراوه به ئهجامدانهوهی تاقیکردنهوهی کۆتایی ئهوه مۆدیولانهی که تیایدا دهرنهچوو تا چوار (4) ههول سههرهراي تاقیکردنهوهی یهکهم (جگه له پرۆژهی کۆتایی و مهشق و راهینان) به مهرجیک له ههر سالیکی ئهکادیمی له دوو ههول زیاتر نهبێت.
5. قوتابی/خویندکار لهدوای دهرنهچونی له چوار (4) ههول، ئهوا ئهوه مۆدیولی خویندنهی که لێ دهرنهچوو به شیوهی پارالێل دووباره وهردهگریتهوه.

مادهی سی و چوار: تاقیکردنهوهکانی کۆتایی (Final Examinations):

1. مامۆستا مافی بەشداری پێنەکردنی کردنی قوتابی/خوێندکاری هەیه له تاقیکردنەوەکانی کۆتایی وەرزی له ئەگەری تەواو نەکردنی سەرجهەم چالاکییەکانی تاییبەت بە مۆدیۆلە کە و ئەمەش وەک هەول ئەژمار ناکرێت و قوتابی/خوێندکار پێویستە دووبارە مۆدیۆلە کە وەرگیرێتەوه (Module Retake).
2. قوتابی/خوێندکار مافی هەیه گزاندەوی پێشکەشی سەرۆکایەتی بەش بکات له کاتی رێگە پێنەدانی بە بەشداریکردن له تاقیکردنەوەکانی کۆتایی وەرزی له لایەن مامۆستای مۆدیۆلە کە.
3. قوتابی/خوێندکار مافی کێشەنەوهی دەبێت له تاقیکردنەوەی کۆتایی له ماوهیەکی دیاریکراو کە بەش دیاری دەکات پێش دەستپێکردنی تاقیکردنەوەی کۆتایی و ئەمەش وەک هەول ئەژمار ناکرێت.
4. له کاتی کێشەنەوهی قوتابی/خوێندکار له تاقیکردنەوەی کۆتایی وەرزی ئەگەر سەرجهەم چالاکییەکانی تاییبەت بە مۆدیۆلە کە ی ئەنجام داووبو ئەوا پێویست بە دووبارە کردنەوەی مۆدیۆل ناکات و تەنها بەشدار دەبێت له تاقیکردنەوەی کۆتایی له وەرزی کانی داهاوو.
5. ئەو قوتابی/خوێندکارە لە کاتی تاقیکردنەوەکانی کۆتایی نەیتوانی بەشدار بێت بە هۆکاری کتوپر (لهدەرەوهی ئێرادی خۆی) بەهۆکاری کە لەدەرەوهی ئێرادی خۆی بێت، ئەوا دواي وەرگرینی مۆلەتی فەرمی حوکمەکانی هەردو بەرگە (٣ و ٤) ی ئەم مادەیه دەیگرێتەوه.
6. مامۆستا له رێگە ی لێژنە ی تاقیکردنەوەکانەوه بەرپرسە له ئامادەکردن و ئەنجامدانی تاقیکردنەوەکانی کۆتایی وەرزی.
7. لێژنە ی تاقیکردنەوەکان بەرپرس دەبێت له راگەیانندی ئەنجامی کۆتایی تاقیکردنەوەکانی وەرزی. مادە ی سی و پێنج : گزی کردن له تاقیکردنەوەکان:

1. ئەگەر سەلمیندرا قوتابی/خوێندکار له هەلسەنگاندنی ناو وەرزی (رۆژانە) یان کۆتایی وەرزی گزی کرد، له هەموو مۆدیۆلەکانی تۆمار کراو له وەرزی بە کەوتو دادەنرێت.
2. قوتابی/خوێندکار دەبێت ئەو مۆدیۆلەنە له وەرزی کانی دواتر تۆمار بکات و وەریانگیرێتەوه.
3. بۆ ئەو مۆدیۆلەنە ی کە قوتابی/خوێندکار له وەرزی کانی پێشوودا بەشدار ی تیدا کردووه بەلام له وەرزی خۆی تۆمارکردبو بۆ ئەنجامدانی تاقیکردنەوی کۆتایی، ئەوا له حالەتی گزیدا ئەو مۆدیۆلەنەش بە کەوتوو بۆی هەژمار دەکرین و بەلام له وەرزی کانی دواتر قوتابی/خوێندکار تەنها هەولی تاقیکردنەوه دەدات بە پێ دووبارە کردنەوهی ئەو مۆدیۆلەنە.
4. ئەگەر قوتابی/خوێندکار بۆ جاری دووهم له هەلسەنگاندنەکانی ناو وەرزی یان کۆتایی وەرزی گزی بکات ئەوا قوتابی/خوێندکار سڕینەوهی ناو (تەرقین قید) ی بۆ ئەنجام دەدرێت.

مادە ی سی و شەش : گزاندە له ئەنجامی کۆتایی تاقیکردنەوهی وەرزی:

1. قوتابی/خوێندکار مافی گرتنی گزاندە ی دەبێت له ئەنجامی کۆتایی تاقیکردنەوەکانی وەرزی بە پێی ماوهی دیاریکراو کە له لایەن لێژنە ی تاقیکردنەوەکانەوه دیاری دەکرێت.
2. ئەگەر قوتابی/خوێندکار رەزامەند نەبێت بە ئەنجامی تاقیکردنەوه، ئەوا دەتوانیێت داواکاری پێشکەش بکات بۆ بێنی تینوسی تاقیکردنەوه کە ی بە پێی ئەو ماوهیەکی کە لێژنە ی تاقیکردنەوەکان دیاری دەکات.

3. له دواى كۆتاییهاتنى ماوهى دیاریکراو بۆ گازنده له برگه كانی (۱ و ۲) ی ئەم مادهیه قوتابی/خویندکار مافی گازندهى نابیت.
4. پیدانی بری تیچووی پیداجوونهوهی تاقیکردنهوهی هەر مۆدیوولیك له لایه ن زانکۆکانهوه دیاری ده کریت و ده کهوتیه ئەستۆی قوتابی/خویندکار.
- مادهى سی و ههوت: ریزبه ندى قوتابی/خویندکار له پاش كۆتاییهاتنى تاقیکردنه وکان له سه ر بنه ماى تیکرای نمره ی وهرز دیاری ده کریت بۆ ئەو قوتابی/خویندکارانه ی که کریدتی تهواوی ئەو وهرزه یان وهرگرتووه.
- مادهى سی و ههشت: قوتابی/خویندکار له به شه زانستیه کانی زانکۆکان رینگه یان پیده دریت له دواى تهواوکردنی سالی یه که م بچنه به شیکى په یوه ندى داری به رزتر به پێی رینماییه کارپیکراوه کان، به م مه رجانیه لای خواره وه:
 1. له سالی یه که مى خویندن له به شه که ی خوۆ به لایه نی که م 60 کریدتی وهرگرتبیت.
 2. له هه ولى یه که م ده رچوو بیت.
 3. له ریزبه ندى قوتابیان/ خویندکاران یه که م بیت.
 4. تیکرای نمره کانی له 80% که متر نه بیت.
 5. یه که م سالی خویندنی بیت له زانکۆ.

به شی ده یه م

دنیایی جۆری (Quality Assurance)

مادهى سی و نۆ: وهزاره تی خویندنی بالا و توئینه وهی زانستی رینمایى پتویست بۆ دنیایی جۆری به پتی ستاندارد و رینماییه کانی دنیایی جۆری ئەوروپی (ESG) داده ریتیت.

به شی یازده یه م

سیستمی نمره دانان (Grading System)

مادهى چل: ئاستی (Level) قوتابی/خویندکار له مۆدیوولیكدا دیاری ده کریت له سه ر بنمای نمره ی (Mark) به ده سه تاتوو له م مۆدیووله. په یوه ندى نیوان نمره و ئاست له خشته ی (3) خراوه ته روو.

خشته ی 3: په یوه ندى نیوان نمره و ئاست

Marks	Level	
90 - 100	Excellent	نایاب
80 - < 90	Very Good	زۆر باش
70 - < 80	Good	باش
60 - < 70	Medium	ناوەند
50 - < 60	Pass	پەسەند
0 - < 50	Fail	کەوتوو

مادهی چل و یەك: زانکۆکان دەتوانن کار لە سەر دانانی سیستمێکی نمرەدانانی باوەڕپێکراوی گونجاو لە گەڵ پێواژۆی بۆلۆنیا بکەن سەرەرای خالی ژمارە یەك که لە سەرەوه ئاماژە ی پێکراوه.

بەشی دوانزەهەم پێدانی بروانامە (Degree Award)

مادهی چل و دوو: قوتابی/خوێندکار تەنها لە کاتی بوونی ئەم مەرجانەدا پالیوراو دەبێت بۆ پێدانی بروانامە:

1. کۆکردنەوهی کرێدیتی پنیویست بۆ ئاستی (Cycle) ی خوێندن.
2. لە هەموو مۆدیولە داواکراوەکان دەرچیت.
3. داوای پێشکەشکردبێت بۆ بروانامە و پەسەند کرابێت لە لایەن فاکهلتی/کۆلیژە کە یەوه.
4. هەر مەرجێکی تر که هەبێت لە یاسا و رێنماییه کارپێکراوه کان دیاریکرا بیت.

مادهی چل و سی: پێدانی بروانامە ی دەرچوون لە کۆتایی هەموو وەرزیکی ئاسای دە کریت و پشتگیری دەرچوون لە کۆتایی هەر وەرزیک دەدریتە قوتابی/خوێندکار.

مادهی چل و چوار: رێبەندی لە سەر بنەمای تیکرای نمرە ی قوتابی/خوێندکار دەبیت بۆ کۆی گشتی کرێدیتەکانی که لە ماوهی خوێندنی لە زانکۆ وەرگرتوو و تێیدا دەرچوو و بە پێی ئەم هاوکێشە یه ی خوارهوه رێک دەخریت:

$$\frac{\text{کۆی گشتی } \{ \text{نمرە ی مۆدیوول} \} \times \text{ژمارە ی کرێدیتی مۆدیوول}}{\text{کۆی ژمارە ی کرێدیتەکان}} = \text{تیکرای نمرە ی دەرچوون}$$

بەشی سیانزەهەم ماوهی خوێندن (Duration of Study)

مادهی چل و پینج: ماوهی خویندن بۆ پرۆگرامه کانی هەر ئاستیک (Cycle) بریتیه له یهک و نیو (1.5) به قهد ماوهی ئاسای خویندنی پرۆگرامه که.

مادهی چل و شهش: ئەگەر قوتابی/خویندکار میچی (سقف)ی خویندنی له ماوهی دیاریکراو بۆ هەر ئاستیک (Cycle) تێپهراوند ئەوا دهتوانیت به شـیوهی پارائیل بهردهوامی به خویندنی بدات تا نیو (0.5) به قهد ماوهی ئاسای خویندنی پرۆگرامه که.

مادهی چل و ههوت: قوتابی/خویندکار مافی دواخستنی وهرزی خویندنی ههیه و ماوهی دواخستنی خویندنه کهی بۆ پرۆگرامه کانی ئاستی کورت مهودا (Short Cycle) و ئاستی یه کهم (First Cycle) بریتیه له نیو (0.5) به قهد ماوهی ئاسای خویندنی پرۆگرامه که.

مادهی چل و ههشت: دواخستنی خویندن بۆ پرۆگرامه کانی ئاستی کورت مهودا (Short Cycle) بۆ یهک وهرز له سههر میچی خویندنی قوتابی/خویندکار ههژمار ناکریت.

مادهی چل و نۆ: دواخستنی خویندن بۆ پرۆگرامه کانی ئاستی یه کهم (First Cycle) بۆ دوو (2) وهرز له سههر میچی خویندنی قوتابی/خویندکار ههژمار ناکریت.

بهشی چواردهیهم

حوکه گشتیه کانی

مادهی پهنج: ههریهک له م پرسانهی خوارهوه به رینمایی تایبته دهردهچن:

1. رینماییه داراییه کانی تایبته به پێواژوی بۆلۆنیا.

2. رینمایی گواستنهوه و جو لهی قوتابیان و خویندکاران.

3. رینمایی تاقیکردنهوه کانی.

4. رینمایی خویندنی بهردهوام (Life Long Learning)

5. ههر بابتهیکی تر که پێویست به رینمایی تایبته بکات.

مادهی پهنج و یهک: سههرجهم به شه کانی ئەم رێبهره (جگه له به شه کانی پینجهم و دهیهم) بۆ خویندنی بهراپی له لایهن فهرمانگه ی خویندن و پلان دانان و به دوا داچوون جیبه جی ده کرین و بۆ خویندنی بالآ (دبلۆمی بالآ، ماستهر، دکتۆرا) له لایهن فهرمانگه ی توێژینهوه و په ره پێدان جیبه جی ده کرین.

مادهی پهنج و دوو: به شه کانی (پینجهم و دهیهم)ی ئەم رینماییه له خویندنی بهراپی و خویندنی بالآ له لایهن ده زگی سه ره رشتی و دلنیاپی جو ری جیبه جی ده کرین.

مادهی پهنج و سێ: سههرجهم زانکۆ و داموده زگانکی خویندنی بالآ له ههردوو کهرتی گشتی و کهرتی تایبته له ههریمی کوردستان- عێراق پابه ند ده بن به جیبه جی کردنی برگه و ماده کانی ئەم رێبهره.

ماده‌ی په‌نجاوچوار: بۆ جێبه‌جێکردنی پێواژۆی بۆلۆنیا له دوای گشتاندنی ئەم رێبەره کار به‌ هه‌یچ رێنما‌ی و بریار و گشتاندنێکی پێشوو ناکرێت.

ماده‌ی په‌نجاوپێنج: ئەم رێبەره له‌ به‌ر رۆشنایی گه‌فتوگۆکانی لیژنه‌ی زانستی و گه‌فتوگۆو پاسپارده‌کانی یه‌که‌مین کۆنفیرانسی- بۆلۆنیا پرۆسێس له‌ هەریمی کوردستان دارپێژراوه به‌ سو‌دوه‌رگرتن له‌ ناوه‌رۆکی رێبەری (ECTS) ی سالی (٢٠١٥).

ماده‌ی په‌نجاو شه‌ش: زانکۆکانی کوردستان بۆ ورده‌کاری زیاتر ده‌توانن سو‌د له‌ ناوه‌رۆکی رێبەری (ECTS) ی سالی (٢٠١٥) وه‌ربگرن.

(ئەم رێکاره له‌ سالی خوێندنی (٢٠٢٢-٢٠٢٣) له‌ دوای گشتاندنی له‌ لایه‌ن وه‌زاره‌تی خوێندنی با‌لا و توێژینه‌وه‌ی زانستی ده‌چێته‌ بواری جێبه‌جێکردنه‌وه‌).

لیژنه‌ی زانستی کۆنفیرانسی بۆلۆنیا پرۆسێس

د. لقمان هادی حسن
زانکۆی دهۆک

د. رێژین هارون
زانکۆی سلیمانی

د. نه‌ژاد ئه‌حمه‌د حسین
زانکۆی سه‌لاحه‌دین

د. شاخه‌وان حارس وادی
زانکۆی چه‌رموو

د. یاسین طه‌ مصطفی
زانکۆی زاخۆ

د. بۆتان مجید احمد
زانکۆی پۆلیته‌کنیکی هه‌ولێر

د. جمال علی عمر
زانکۆی راپه‌رین

د. کاروان علی قادر
زانکۆی پۆلیته‌کنیکی سلیمانی

د. کارمه‌ند عبالله حمد
زانکۆی سۆران

د. دانا عبدالله طاهر
زانکۆی هه‌له‌بجه

د. بنار جودت احمد
زانکۆی کۆیه

د. مه‌سعود عبدالکریم عبدالرحمن
زانکۆی پۆلیته‌کنیکی دهۆک

د. ئه‌سه‌د محمد محمود
زانکۆی گه‌رمیان

د. نزار پۆلس حنا
زانکۆی هه‌ولێری پزیشکی